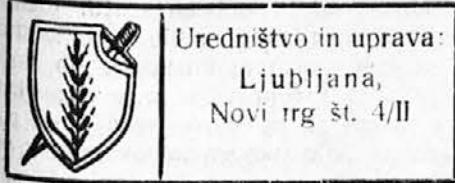

Leto III

ZBOR

Štev. 2

Naročnina: letno Din 24.—
polletno " 12.—
četrtno " 6.—
za inozemstvo letno " 36.—
Izhaja vsak drugi četrtek

GLASILO JUGOSLOVANSKEGA LJUDSKEGA GIBANJA ZBOR

Gospodje koritniki v politiki

Imamo dva tipa ljudi v politiki. Eni so mnogoštevilni in srečavate jih na vsakem koraku, drugi so redki kot bele vrane in jih lahko spoznate samo pri izrednih prilikah. Eni smatrajo politiko kot sredstvo za reševanje svojih osebnih koristi in za zadovoljenje svojih osebnih interesov in ambicij, a splošni in narodni interesi so jim deveta briga. Drugi se odpovedujejo svojim osebnim željam in smatrajo oblast in politiko za težko službo narodu in državi. Eni so koritniki in oportunisti, drugi so pravi narodni delavci, ki se odpovedujejo vsem zemeljskim slastem, samo da bi čuvali in branili višje narodne in državne interese.

Tip koritnikov in oportunistov se dan danes vse bolj in bolj množi ter kakor kislina razjede in razkraja moralne in družbene temelje ljudskega oorganizma. Nad njihovim »jaz-om« jim ni nič tako svetega, česar ne bi oni umazali in oblatili. Zvestoba in doslednost v politiki je za njih zagrizenost in trmoglavost, dezertstvo iz lastne stranke in prebeg v nasprotni tabor pa jim je elastičnost duha in modrost.

V vsaki družbeni dobi in v vsaki družbeni sredini je večje ali manjše število ljudi brez hrbtenice, koritnikov, političnih kobilic, ki dobro skačejo in požrešno jedo. Toda njihova pojava postane šele takrat znak gnilobe in razpadanja družbenega ustroja, kadar se s takimi negativnimi tipi začne računati, kakor z odločilno silo v političnem življenju naroda in države!

Pri nas obstoja mišljenje v politiki, da je mogoče iz političnih dezertstev in neznačajnežev sestaviti grupacijo, ki lahko uspešno služi kot orodje za vodstvo državne politike. Politični dezertjerji in neznačajneži ne morejo biti borci za ideje. Oni so v resnici plačanci, pretorianci, ker se bore samo za sinekure. Taka vojska je nezanesljiva in nezvesta, slaba in omahljiva. Težko onemu, ki se oslanja na tako vojsko.

Vendar pa ne bi bilo nobene nevarnosti za nas in naš narod, če bi se naše javno mnenje popolnoma zavedalo teh pojavov, če bi spoznalo in dojelo vse posamezne slučaje. Toda ravno v tem je največja poguba, ker se skuša take pojave pokazati v čisto drugačni luči kot so. Nikjer ni tako težko ločiti resnice od bajke kakor v politiki.

Strahopetci si nataknejo krinko junaka, junaku pa si prizadevajo dati izgled slabiča ali v najboljšem slučaju zamaknjene fantasta. Dezertjerja, prilizjenca in sebičneža kažejo kot altruista in rešitelja naroda in države, poštenega in požrtvovalnega državljana pa kot premetenega spletkarja ali dobrosrčnega bedaka. Lažni junaki in altruisti se spenjajo od položaja do položaja, od časti do časti, obkoljeni z vsem zemeljskimi užitki, resnični in pravi borci in junaki pa so zapostavljeni in pozabljeni, če niso celo pregnani.

Neposvečenemu je težko spoznati slabiča od borca, sebičneža od altruista. Često se celo dogaja, da uživa več zaupanja bahavi strahopetec in sebičnež, kakor pa skromen in nesebičen junak. Vendar pa imamo zanesljiv znak, po katerem najbolje lahko prepoznamo pravi biser in pravega junaka od lažnega.

Junastvo je ozko povezano s trpljenjem in mučeništvom, koritarstvo pa s pridobivanjem gmotnih slasti in časti. Junak se odpove tudi tistemu, kar že ima, da odnese svoj težak križ na Kalvarijo, medtem ko koritniku ni v njegovi nenasitni požrešnosti nikdar dovolj časti, položajev in sinekur. Je pač to usoda! Eni trpe in stradajo, drugi se zabavajo in uživajo.

Toda zgodovine ne delajo strahopetci, zgodovino ustvarjajo junaki. Zgodovine ne ustvarjajo tisti, ki nosijo idejo na jeziku, temveč tisti, ki jo nosijo v srcu. Zgodovine ne ustvarjajo tisti, ki rušijo temelje družbenega življenja in ustvarjajoče kulture naroda, temveč tisti, ki utrjujejo in

Naključja, ki niso naključja

I.

Čudno naključje je hotelo, da je »Slovenec« ravno 22. januarja 1938 napisal uvodnik, v katerem med drugim piše:

»Amerika se ponaša s svojo demokracijo in njeni državniki si prisvajajo moralno vodstvo svetovne demokracije sploh, ki jo hočejo obvarovati pred vsemi monarhijami, diktaturami in dejanskimi ali samo dozdnevnimi reakcijami. Kakor pri vseh modernih demokracijah, pa tudi za ameriško, in za njo še prav posebno velja, da ne predstavlja ničesar drugega kakor samo zaveso, za katero narekuje državi vso politiko plutokracija. Dejanski vladar v Ameriki ni ne predsednik ne kongres, še manj pa ljudstvo, ampak šestdeset milijarderskih družin, ki vladajo najbogatejšo deželo na svetu, so posestniki vseh surovin in prirodnih bogastev, gospodarji vseh najvažnejših industrij ter imajo v rokah ves kredit. Politike ne vladajo samo s svojimi trusti, koncerni in velebankami, ampak tudi s pomočjo svojega časopisja, ki je prav tako korumpirano, kakor je korumpirano v najstarejši evropski demokraciji, v Angliji, in v najbolj »svobodoljubni« demokraciji sveta, v Franciji.«

Pred štirimi meseci, ravno 22. septembra 1937 je namreč ta isti »Slovenec« napisal navdušen uvodnik o tej isti Ameriki in njenem predsedniku Rooseveltu, v katerem med drugimi pravi: »Čudno naključje je hotelo, da je 17. septembra 1937, ko je eden največjih borcev demokracije, Masaryk, ležal v Lanih na mrtvaškem odru, imel predsednik USA Roosevelt govor, v katerem je zagovarjal demokracijo kot najboljšo obliko državnega soživljenja narodov« ter hvali na vse načine ta moder govor.

Čudno naključje pa je tudi hotelo, da je »Slovenec« dne 13. januarja 1938 napisal uvodnik, katerega dobršen del smo priobčili v zadnji številki našega lista pod »Pavovim perjem«, in v katerem med drugim piše: »Velike demokracije nikomur ne dovoljujejo, da bi se mešal v njihove notranje zadeve, pač pa je smel vrhovni predstavnik neke take velike demokracije nedavno v svojem radio-govoru dati Evropi lekcije, kakšno vladavino naj si njeni narodi izbirajo. Tukaj nekaj ni v redu in smemo po pravici govoriti o dvojni moralni, ki enemu dovoljuje, da sme vse, kar hoče in kar mu konvenira, naj bo tudi proti najosnovnejšim mednarodnim načelom, drugi pa naj se celo na svojem področju, kjer mu mednarodno pravo priznava popolno neodvisnost in suvereniteto, pokori volji svojih velikih varuhov in nadzornikov...«

V zvezi s tem je čudno naključje hotelo, da se je »Delavska politika« ravno dne 22. januarja 1938 radi tega »Slovenčevega« uvodnika spravila nadenj z dobesednim očitkom, »da »Slovenec« demokracija smrdi in da zagovarja fašizem.«

Čudno naključje je hotelo, da smo v našem listu dne 7. oktobra 1937 ravno radi uvodnika z dne 22. septembra 1937 zaklicali »Slovenec«: »Če bi molčal, bi modrijan ostal!«

In čudno naključje hoče, da na podlagi vseh tukaj naštetih naključij zaključimo, da »Slovenec«, ako bi bil takrat in do zdaj nove temelje družbe in kulturnega nacionalnega življenja.

Danes so nam bolj nego kdaj potrebni borci in junaki, oni, ki so pripravljeni trpeti za idejo in nositi težki križ na svojih ramah. Koritniki so preplavili naše javno življenje. Ali bo peščica junakov in borcev mogla zaustaviti njihov naval in njihovo delovanje?

Ali se bo lahko trajno upirala njihovi politični in gmotni premoči?

Globoko smo prepričani, da se bo, kajti »Boja ne bje svetlo orožje, temveč junaško srce«. Srca pa ima največ tisti, ki se bori za zmago resnice ali pravice.

Jasenovac u/S.

Dr. Spasoje Madiraca.

stokrat prej molčal, če že ne bi ostal zato modrijan, vsaj ne bi stal danes pred celim svetom tako mizerno razkrinkan v vsej svoji demokratski potegavščini, ali pa če mu je to ljubše, v vsej svoji omejenosti, kar oboje dokazuje danes po štirih mesecih s tem, da danes graja na vse kriplje, kar je pred štirimi meseci hvalil na vse pretege.

Mi samo čestitamo vsem tistim naivnežem, ki še zaupajo v »Slovenčeve« doslednost in zvestobo kakršnimkoli sedanjim ali prejšnjim načelom in programom in ki so še vedno v stanju, da vidijo v njem sploh kakšno jamstvo za karkoli na svetu!

Naj vprašajo vsi taki sami sebe, kaj je razen imena lista in urednika še ostalo danes na »Slovenec«, kar bi bilo na njem staro več kot dve in pol leti? Edino licemerstvo! To pa ni nobeno naključje, še manj pa čudno naključje.

II.

Licemerstvo se kaže najlepše v razdeljenih vlogah med »Slovenec« in njegovim popoldanskim repkom »Slovenskim domom«. Medtem, ko si je »Slovenec« privoščil v 9 dneh kar dva uvodnika, ki bi brez dvoma dobila prvo nagrado v Milanu ali Münchenu in radi katerih trdi »Delavska politika« čisto določno, da »Slovenec« demokracija smrdi in da zagovarja fašizem, medtem ko »Slovenec« očita Zboru in njegovemu predsedniku levičarstvo, se ta sova dne 27. jan. 1938 smeje v »Slov. domu« senici, češ, da ima le-ta veliko glavo, pa z vzklikom »Pod Ljotičevo zastavo ne maramo v boj« že spet trobi o Ljotičevem fašizmu in njegovem sovražstvu do demokracije! Do tiste demokracije, s katero je tako porazno obračunal »Slovenec« dne 13. in 22. januarja 1938!

»Slovenec« vpije v svojih uvodnikih »Dol z demokracijo«, »Slovenski dom« pa vpije »dol z boraši« češ, da prav ti pišejo na steno v celjski realni gimnaziji »dol z demokracijo! Ali ni to licemerstvo?

»Slov. dom« pri vsem seveda ne more brez denunciacij, pa govori »o neki mladinski organizaciji Zbor, ki sicer ni dovoljena, pa vendar dejansko je, in z vsem ognjem propagira idejo Ljotičevega fašizma«. Na protiboljševiškem predavanju, ki ga je imel dr. Ivan Ahčin pred kratkim v ljubljanskem »Unionu«, je izjavil predavatelj, da je mladina tam, kjer je odrešilna ideja. Tako je lasten človek lepo povedal »Slov. domu«, kako je s to rečjo. Zboraši danes, hvala Bogu, ne potrebujemo nobenih mladinskih organizacij več! Imeli smo jih natančno toliko časa, kolikor smo jih rabili, da smo svojo idejo vsadili v mlada srca in imeli smo jih povsod. Vedeli smo celo že v naprej, da jih delj časa niti ne bomo mogli imeti. Sedaj, ko je ta ideja že vsajena, ne rabimo več organizacij, ker je naša ideja, naša misel tista, ki gre sama od ust do ust, ne da bi je kakšna sila na svetu še mogla zaustaviti! Mladina je tam, kjer je odrešilna ideja, je rekel človek iz slovenskega doma, ki je tudi iz »Slovenskega doma«. Članek v »Slov. domu« je v zvezi z izjavo dr. Ahčina dragoceno priznanje naših nasprotnikov, da je taka odrešilna ideja — naša ideja, ker jo je mladina sprejela v svoje srce in jo z vsem ognjem propagira. Ponosni smo na to in v veliko zadoščanje nam služi, da je naše delo obrodilo sad.

Kako preroške so bile besede našega predsednika tov. Ljotiča, ko je že pred leti dejal: »Posejali bomo njivo. In njiva bo po sejanju izgledala prav tako, kakor pred sejanjem. Za oko ne bo nobene spremembe. Toda seme bo vzkliklo, črna zemlja bo ozelenela, raste bo prekriilo njivo in rodilo sadove...«

Preroške besede našega predsednika se uresničujejo. Seme rodi sadove. »Slov. dom« jadikuje! Toda prepozno, dragi »domek«! Kajti teh sadov se veselijo slovenski dom, kamor je tudi prav povsod že pronikla ideja »Zbora«. Čeprav se jezi »Slov. dom«! Da bo njegova jeza še večja, mu povemo, da jih rodi tudi drugod brez vsa-

kih organizacij, prav tako kot v Celju. Mladina je naša in mi smo njeni, čeprav se često med sabo niti osebno ne poznamo. Misli ne moreš ujeti, zapreti ali izključiti. Misel je tu. Tu je kakor je Bog tu. In z ničemer ga ne odpraviš!

Vse drugo, kar je še nakopičil nepismeni člankar v »Slov. domu«, ki imenuje svojega lastnega člankarja prostodušno »Rdeča roka na celjski gimnaziji« vredno besed. Le tista reč z razkrinkanjem demokratov je še zabavna. Kaj neki še treba Zboru razkrinkati demokrate, saj se sami razkrinkujejo! Kajti, naključje je hotelo, da je ravno v »Slovenec« izšel uvodnik z dne 13. in 22. januarja 1938...

III.

Pod naslovom »Špile brez klobas« pričujemo v današnji številki, kaj je naključje hotelo, da je »Jutro« dne 22. januarja t. l. pisalo »o izstopu« »Jugoslovanske akcije« in »Jugoslovanskega delavskega sindikata« iz »Zbora«.

Vsega 5 dni nato, dne 27. januarja t. l., pa je čudno naključje hotelo, da piše to isto »Jutro« o tej isti »Jugoslovanski akciji« in sindikatih ravno obratno ter trdi, da se je posrečilo zanesti v »Zbor«, na katerega so polagali tudi v Sloveniji nekateri velike nade (to je torej tisto, kar naenkrat ne diši »Jutro«!), zmedo in razkol. Razdor, da je segel že celo v samo ognjišče »Zbora« v Smederevu, kjer je baje po beograjskem — »Vremenu«!!! nič manj kot 80% vseh tamšnjih članov sklenilo, da izstopi iz »Zbora«. Odkod je »Vreme« snelo svojo laž, ne vemo, vemo pa, da v Smederevu nihče ni izstopil iz Zbora, temveč, da je v Beogradu izključeni gospod Jonić ustanovil v Smederevu podružnico svoje »Jugoslovanske akcije«, ki šteje vsega dva člana, ki vrh tega v »Zboru« nista niti bila!

Mnogo važnejše pa je neko drugo vprašanje. Ali je namreč čudno naključje hotelo, da je »Jutro« med časom od 22. do 27. januarja t. l. vendar le zlezlo »Vremenu« izpod peroti, kakor se šušlja po Ljubljani? Tam je res toplo in v slabem vremenu zelo ujutno. Drugo vprašanje pa je, če je to naključje dosledno »Jutrovim« dosedanjim načelom in programom? Sicer pa, kaj bi načela in programi! Kdaj so še stranke in njihova glasila bila jamstvo za karkoli?

In tako je čudno naključje, ki ni nika-ko naključje, hotelo, da so se našli bratci »Jutro«, »Slovenec« in »Slovenski dom«...

Špile brez klobas

Tudi »Jutro« poroča 22. t. m. v svojih »Beležkah« o izstopanju »Jugoslovanskega delavskega sindikata« iz Zbora, pa dodaja:

Politična vrednost vseh teh izstopajočih organizacij je zelo problematičnega značaja. Nihče ne ve, koliko ima ena ali druga organizacija članov in s tem stvarne politične moči. Znano je samo, da govori v njihovem imenu skupina ljudi, ki se predstavljajo javnosti z zvočnimi imeni raznih »glavnih odborov«, s katerimi pa ima naša javnost že dokaj izkušeni.

Mi bi temu z naše strani samo še dodali, da so vsi dosednji izstopajoči posamezniki in »glavni odbori« prave špile brez klobas.

Špile gredo, klobase pa ostanejo. Za špilami pa najbrž še nihče ni jokal.

To našo trditev potrjuje tudi nam do sedaj čisto nič prijazna Vilderjeva »Nova riječ« iz Zagreba, ki piše dne 28. januarja t. l. dobesedno:

Po sklepu glavnega odbora so izstopili iz Ljotičevega »Zbora« »Jugoslovanski nacionalni delavski sindikati«, ki pa so sploh vsi, kar jih je, obseženi že pod veliko firmo glavnega odbora. Med delavstvom so imeli namreč tak pomen kakor med meščanstvom tzv. »Jugoslovanska akcija«, ki je nedavno tudi bombastično zapustila »Zbor« — da bi redkim posameznikom poskočila cena pri onih, katerim se ponujajo...

PREGLED TISKA

Potrebna je borba. »Ne može ni najgenijalnija grupa ljudi ništa učiniti, ako narod čeka da mu pada mana iz njihovih čudotvornih ruku. Samo opći, zajednički, skladni rad izgradice opću kuću i spasiće nas nevolje i teškoća.

To je ono što mi želimo da usadimo u svijest našem narodu. A kad on to usvoji i kad on zasuje rukave, neće biti teškoća koje neće savladati.

Nema pasivnih zemalja, ali ima pasivnih ljudi.

Ako se ljudi aktiviraju, slomiće se sve prepreke i pašće sve brane.

»Vihor.«

...učitelj je tudi navadna osrednja delovna sila raznih društva, klubov in skupščin, zaradi tega nosi tudi del krivde, da se danes ni delo teh društev in klubov medsebojno povezano in po skupno določenem in stvarnem načrtu usmerjeno, da se še danes narodno-obrambno delo tretira prvenstveno kot kulturno in šolsko vprašanje in da se še danes to delo ocenjuje po strankarsko politični pripadnosti ali svetovnonazorski opredeljenosti.

»Prosveta«, glasilo SUU, sekcije Ljubljana.

Mnogo je stvari začelih, toda ob nastopajočem letu morajo naša prizadevanja iti za tem, da se jih uresniči, da bo naše obrtništvo tudi v močni povezanosti z vsem jugoslovanskim obrtništvom doseglo boljše uspehe in vidnejše ter častnejše mesto in več pravic, kakor doslej in kakor obrtniške mu stanu gre.

»Obrtnik.«

V bistvu je vedno šola — učilnica, z učnimi smotri, narekovanimi po meščanskem in ne kmetskem gospodarstvom življenju ter tem ustrežajočim vzgojnim idealom, stoji kot eratski masiv iz davnine sredi tujega okolja, ter se vzdržuje samo po sili tradicije in zakona vztrajnosti kljub izpremenjenim razmeram, ki vehementno vpijejo po reformi od nog do glave.

»Učiteljski tovariš.«

Ko je samo jednom stajao pred vratima kancelarije i bezpomočno molio za rešenje ličnog ili užeg opšteg pitanja, taj najbolje zna kako se osećao u ovim časovima molbe i čekanja.

»Glasnik železničara i brodar«, Beograd.

Ravno sedaj v za obrtništvo tako kritičnem času bi se morala oblastva zavedati, da je obrtništvo tisti čimtelj, ki s svojimi datjavami v veliki meri doprinaša domu na oltar svoj obolus za vzdrževanje banovinskega in državnega aparata. Zato se obrtništvo ne sme prezreti.

»Nova Doba.«

Poštenje, zvestoba, pravica, ljubezen. Borba za ta imena in za njihovo vsebino ima tako za vsakogar na praporu zapisano samo eno neizbrisno geslo: Zmaga! Na prelomu časov je v tem geslu za vsakogar poročstvo osebnega plačila, kdor v službi vzorov vztraja na mejah branilcev med otroki luči.

»Slovenski delavec.«

Izdajstvo, iako ima u sebi toliko gnjusnoga i niskoga, je stalan pratilac svih većih zamaha ljudske djelatnosti. Niti je Juda Iskariotski prvi, niti je Danilo Gregorič poslednji izdajica u historiji. Popratimo samo historiju, naročito političku, pa ćemo se iznenaditi koliko ćemo mnogo izdajstava i izdajica nabrojati. Mnogo je sitnih, niskih ljudi, koji će za gnjusne Judine srebrnike izdati veliku stvar, velikog čovjeka.

»Vihor.«

»1551« piše: »Niški organ JRZ »Novi list« je v uvodniku pod naslovom »Jugoslavija in jugoslovanstvo nista zabloda« ugotovil, da so podpisniki zagrebskega sporazuma sprejeli »čisto komunistično načelo in nazor, da so Srbi, Hrvati in Slovenci trije različni narodi«. Glavni organ JRZ »Samoprava« je to ugotovitev ponatisnil, organ JNS v Ljubljani »Jutro« ji je v posebnem uvodniku »Jugoslovanska ideja in komunizem« pritrdil, »Slovenec«, »Slovenski dom«, »Domoljub« in sicer tako budna »Straža« v viharju »so pa ob njej grobno molčali. Kaj bi tudi drugega!«

Mi pa se začudeno vprašujemo, kakaj so naša JRZ glasila ob taki lepi priliki, da lahko ponovno afirmirajo svoje državotvorne nazore, grobno molčala? Saj se menda vendar ne strinjajo s komunističnim nazorom, da so Srbi, Hrvati in Slovenci trije različni narodi? ...

Purgersko gospodarstvo

Nikdar se ne kaže purgarska plitkost bolj kakor takrat, kadar govori purgar o narodnem gospodarstvu. Kadar govori o poljedelstvu, takrat ti žanje — repo ali pa podstavlja kokošim biljardne kroglice, pa čaka, da se bodo iz njih izvalili — sloni.

Naravnost klasičen primer za to nam nudi »Pucova beseda«. V eni sami njeni številki je zbranih toliko »duhovitosti« te vrste, da izgleda, kakor da bi se »Pucova beseda« potegovala kar za rekord v tem oziru.

V enem članku te številke nam sporoča purgar iz Ljubljane senzacionalno odkritje, da se problem našega kmeta ne da reševati z vsedravnega stališča, češ, da naš kmet ni zainteresiran na visokih cenah in izvozu pšenice in živine, ker da briga njega samo les. Takoj v drugem članku pa se pritožuje nekdo iz Dolenjske, ki očitno ni purgar, pač pa je na nekak nepojasnjen način slučajno zabredel v »Pucovo besedo«, dobresedno, da je »ogromna razlika v cenah živine prej in sedaj (cena kravi prej Din 5000, sedaj 1700) in padec cen poljedelskim pridelkom — uničil kmetški stan«!! Ker se v isti številki nek purgar iz Celja poteguje za demokracijo tudi v narodnem gospodarstvu, ni nič čudnega, če dopušča »Pucova beseda«, ki je že od nekaj globoko vdana demokraciji, diskusijo (saj diskusija je vendar demokracija) tudi o tem vsem nepurgarjem sicer že davno jasnem vprašanju. Za purgarske možgane vprašanje pač še ni jasno in ker si žele demokracije tudi v gospodarstvu, je čisto prirodno, da se mora danes šele razpravljati o cenah živine in pšenice, drugič o žetvi repe in tretjič o velikem pomenu biljardnih kroglic za perutinarstvo. In če bo javno mnenje in večina volilcev topot za trditev ljubljanskega purgarja, drugič pa za žetev repe in nasajanje biljardnih kroglic, potem se ima po načelih demokracije v gospodarstvu takoj izvršiti volja večine (čeprav brezglave!).

Purgar iz Celja zahteva, naj demokracija v gospodarstvu »posega« v gospodarske odnose državljanov, ker je svoboda sicer lepa stvar, toda v gospodarstvu da je pa le prehuda, ko služi le posameznikom v dobiček. Torej poleg vsega svobodoljublja vendar le svoboda z omejeno zavezo! Ne glede na to, da diši ta njegova zahteva strašno po »fašistični« avtarkiji, smo pa zgoraj videli, kako dejansko izgleda tista gospodarska demokracija. Purgar iz Celja pa nam tudi nikakor ni potolažil naše radovednosti s tem, da bi nam vsaj odkril tajno, kje vendar ta demokracija tako »posega«, kakor on piše. Mi namreč po našem skromnem znanju samo vemo, da je povsod, kjer je kaj »posegala«, spravila gospodarstvo na — kant. Zakaj, smo zgoraj objasnili. Dokaz pa nam nudi tudi sama »Pucova beseda«.

Kakšna neumnost je trditev, da kmet v Sloveniji ni zainteresiran na jugoslovanskem izvozu živine, je povedal že sam člankar, nepurgar, v tej isti številki »Pucove besede«. Purgarjem seveda ne gre v glavo, da pade brez izvoza cena živini tudi v tistih krajih, kjer je nimajo za izvoz, pa da je padec cene tudi v teh krajih prava katastrofa za vse tiste, ki so si n. pr. pred leti izposodili Din 5000 za kravo, sedaj pa morajo za eno kravo vračati tri, ker stane ta ista krava danes samo še Din 1700.

Tudi na visoki ceni pšenice baje ni zainteresiran kmet v naši ožji domovini, ker je ne izvažajo. Mi bi celo rekli, da je vsaj na videz zainteresiran vprav na nizki ceni pšenice, ker jo uvažajo iz ostalih delov naše države. Dodali bi pa tudi, da je zelo zainteresiran na tem, da bi bili tudi davki, ki jih plačuje, manjši kot so.

Pravkar so dnevnik polni vesti, da je pšenica na tzv. »svetovnem trgu«, t. j. na borzah, globoko pod ceno na domačem trgu.

Kaj neki misli purgarija okrog »Pucove besede«, kaj to pomeni?

Država odkupuje pšenico od kmeta (teoretično od kmeta, v praksi pa od žida) po taki ceni, da mu krije vsaj režijske stroške. Prodaja jo pa v inozemstvo po taki ceni, kakršno predpisuje žid na borzah in katera je stalno nižja od prve. Razlika, ki znaša letno okrog 100 milijonov, krije država iz »svojih« dohodkov, t. j. iz davkov, ki se stekajo v državno blagajno. In kdo plača te davke? Tudi naš kmet! In ti davki bi bili takoj 100 milijonov nižji, če bi odpadlo »demokracično« poseganje v gospodarstvo in bi se zamenjalo z načrtno gospodarskim.

Tako pa naš kmet samo na videz kupuje ceno moko, kajti z denarijem za moko plača samo en del njene cene, drug del pa plača v obliki davkov, ki so pa tako visoki, da si mali človek lahko prav redko privošči luksuz, da bi poleg davkov plačal še tisti del cene za moko, ki ga plača za njo naravnost in neposredno v trgovini. Slovenski kmet je torej proketo zainteresiran na tem, da vojvodinski kmet sicer drago prodaja svojo pšenico zato, da slovenskemu ne bo treba z davki plačevati razlike med visoko in nizko ceno pšenice, da pa ta vojvodinski kmet prodaja slovenskemu vendar le pšenico po nizki ceni.

To pa je mogoče le tedaj, če se bo problem našega kmeta reševal z vsedravnega stališča (kar se doslej še ni nikdar, tudi ne za banovanja in županovanja dr. Puca), katero edino lahko spravi v sklad interese vojvodinskega kmeta na visoki višini davkov.

Spravljanje v sklad tako različnih interesov pa je mogoče le tedaj, če se demokracično »poseganje« zamenja s stanovsko zadružnim načrtnim gospodarstvom. Če pa bomo obdržali dosedanji gospodar-

Slane in neslane burke

Ko čitam zadnji mesec o »katastrofalnem« izstopanju iz Zbora, se spominjam, da smo pred vojno v svojih dijaških letih napravili hudo šalo s starikavim profesorjem zgodovine, trdim Nemcem, ki je živel samo v svojem krogu in ni poznal med Slovenci žive duše. Niti svojih učencev ni poznal po imenu, če so jim imena samo malo zvenela slovensko.

Pa je, kakor vedno, začetkom svoje ure izvlekel razrednico in vprašal, kdo manjka. Mi paglavci pa smo mu začeli naštevati — igralce ljubljanskega slovenskega gledališča: Verovšek, Povhe, Bukšek, Cerar ...

Medtem ko je zapisoval profesor v razrednico po vrsti imena — slovenskih gledaliških igralcev, se je oglašil iz prve klopi stremuh z negotovim glasom, češ, da ni res.

Profesor je obstal, zagledal se v stremuha in jezno poklical Verovška naj vstane, če v resnici ni res, da manjka.

Verovšek seveda ni vstal. Tedaj pa je profesor vzrotil nad stremuhom. Zapisal ga je v razrednico, češ, da mu je hotel namerno prikriti Verovškovo manjkanje!!

Prav tako je tudi z »izstopanjem« iz Zbora. Ker zboraši nikakor nočejo iz Zbora, si naši prijateljski izmišljajo posameznike ali pa kar cele organizacije, ki naj bi kar trumoma zapuščali Zbor, ko ga zboraši sami ne marajo zapuščati, dasi bi to gospoda okrog »Slov. doma« želela.

Tako si je ta gospoda dne 22. t. m. izmislila nekakšen »Jugoslovanski delavski sindikat«, ki je baje izstopil iz Zbora, čez teden si bo izmislila kakšno »Društvo ljubljanskih mlekaric«, čez štirinajst dni »Klub filatelistov v Štipu« itd. Celó to se še lahko pripeti, da bodo izstopili dr. Breclj in drugi »tavajoči Slovenci« iz Zbora, ne pa od kod drugod.

In ljudje kakršni je bil tisti naš častiljivi profesor, bodo majali z glavo in zapisovali, kdo vse je že izstopil iz Zbora in gorje vsakomur, ki bi se upal črhiniti, da je to vse skupaj potegavščina.

Spominjam se pa tudi, kako je tisto zadelo v gimnaziji kvitiral takratni naš razrednik Slovenec, ko je našel v svoji razrednici — slovenske igralce, kot krono vsemu pa še stremuha, ki je hotel ugovarjati, da ne spadajo v razrednico — igralci. Na široko se je zasmel in nam v bodoče prepovedal take burke.

Mi jih »Slovenskemu domu« niti ne prepovedujemo saj je prav, da imamo tudi v Ljubljani svoj humoristični list. Če imajo v Zagrebu svoje »Koprive« in v Beogradu svojega »Ošišanega ježa«, zakaj bi mi v Ljubljani ne imeli kakšne »Ostrižene koprive« ali »Skisane možgane«?

A'pinisti

Kdo je med Slovenci najboljši alpinist? G. Avsenek, ker hodi po grebenih konjunktur.

Kdo je med Slovenci najboljši plezalec? G. Danilo Iskarijot, ker pleza čez vse prepade na grebene konjunktur.

Kdo je med Slovenci najboljši smučarski skakalec? G. Dinko Kameleonski, ker skače z enega grebena konjunktur na drugega, čeprav so globoki prepadi med njima.

ski ustroj svobodnega kapitalizma in njemu odgovarjajoč političen ustroj (demokracijo ali njen izhod za silo — diktaturo), ali pa celo postavili financarje ob Kolpi in Sotli (na kar prav za prav čika članek), potem se bo vojvodinski kmet pozvil na želje svojega stanovskega tovariša v Sloveniji po ceneni pšenici in nizkih davkih, ker je pač njegov lastni interes draga pšenica. Potem se bo sebičnost posameznika pretvorila v še močnejšo množestveno sebičnost posameznih pokrajin. Potem pa bomo končno tudi pri nas prisiljeni vzeti svinčnik v roke, izračunati naš izvoz in uvoz, pa ne samo stvari, temveč tudi ljudi (preko Kolpe in Sotle jih imamo 80.000!) in ugotoviti, da smo prišli — iz dežja pod kap. Potem se bomo začeli pogajati, kje bomo zaslužili milijone, ki jih plačuje pasivna Slovenija Hrvaški in Srbiji za pšenico, koruzo, živino, tobak itd., kakor se sedaj pogajamo s Francijo, Avstrijo, Italijo itd. Za kontingente bi se pogajali ob Sotli kakor ob Karavankah. Naše industrije pa prav kmalu preko Sotle tudi več ne bodo rabili. In kaj potem?

Zato pa raje pravočasno postavimo pod kap samo purgarje okrog »Pucove besede«, kajti mi niti pod dežjem ne mislimo stati predolgo, kaj šele pod ploho purgarskega gospodarstva ...

Zamujeno bo treba prav kmalu popraviti

Vsak dan bolj uvidevamo, da bo treba to čim prej storiti. V splošnem veselju leta 1918., v takratni širokogrudnosti in splošnem odpuščanju, v nikjer ne zapisani amnestiji, se je marsikaj prezrlo, kar se nam danes maščuje.

In tako doživljamo, da nam v letu 1938. piska neka »Slovenija«: »Se so ljudje v Sloveniji, ki se družijo — s Srbi!« Potem pa nadaljuje: »Res je, ni da bi govorili o tistih Ljotičevcih, ki tako delajo, kvečjemu smo veseli, da jih imamo tako lepo skupaj zbrane in da jih ne bo treba šele iskati, ko pride čas.«

Nam pa se močno zdi, da je tisti čas že pred 20. leti minil in da se ima purgarija posebne pasme, ki je sedaj tako lepo okrog »Slovenije« zbrana, zahvaliti edino le Srbu, podpolkovniku Švabiču in Slovencem, ki so se leta 1918. družili z njim, da lahko danes v — Ljubljani piše taka izzivanja v — »slovenščini«!

Toda kdo ve, mogoče je prav to slednje »Sloveniji« najbolj žal, pa zato besni.

Naj bo že kakor hoče, čas, ko so preganjali tiste, ki so se družili s Srbi, je po našem mnenju že pred 20 leti minil. Radi strankarskih preobloženosti z »delom« pa le tisti čas še ni prišel, da bi nadomestili, kar je bilo l. 1918. zamujeno, da bi namreč enkrat za vselej pometli s tistimi zadnjimi ostanki onih, ki so pred 20imi leti uživali pri omenjenem preganjanju. Zato so se le-ti po 20ih letih, razdeljeni danes po različnih strankarskih taborih, že toliko prevzeli, da si upajo celo že glasno želeli nazaj tiste čase preganjanja.

Toda vedo naj, da se danes vsekakor bolj približuje čas popravljanja zamujene, kakor pa se kopičijo krivice nadaljevanja opuščene.

Zato pa se nam le zdi, da smo prav za prav mi tisti, ki smo lahko veseli, da nimamo vse te individue »tako lepo skupaj zbrane« pri »Sloveniji« in drugod, da jih ne bo treba šele iskati, ko pride tudi tisti naš čas!

Koroški borci

Legija koroških borcev sporoča svojim članom in nečlanom: Predstavnik Zveze legionarjev za osvoboditev severnih krajev, v kateri je včlanjena tudi naša organizacija, so se pretekli teden vrnili iz Beograda. Akcija glede uresničenja naših zahtev je v teku. Ker so v ta namen potrebni tudi statistični podatki, pozivamo zadnjič vse reflektante na priznanje dobrovoljstva, da se do 25. februarja t. l. zanesljivo javijo glavnemu odboru LKB v Ljubljani, Pred Škofijo 18/I., pismeno ali ustno ob delavnikih med 17. in 19. uro.

Glavni odbor ne more obveščati o tem vsakega poedinca, deloma zaradi neznanja bivališča, deloma pa tudi zaradi previsoke poštne in drugih ovir tehničnega značaja. Smatrajte to vest za poslednje vabilo k prijavi. — Za pismen odgovor in pojasnila priložite znamko za Din 2. Popisovanje reflektantov se bo definitivno zaključilo dne 25. februarja 1938.

Legija smatra, da je s tem izpolnila svojo tovariško dolžnost in odklanja odgovornost za škodo, ki bi nastala posameznikom zaradi opustitve prijave!

Gospod Ljotič kot politični problem

»Pokret«, organ JRZ, ki izhaja v Novem Sadu, prinaša članek pod gornjim naslovom: »G. Ljotič ne izhaja niti iz našega socialnega niti iz našega gospodarskega okolja (če je hotela s tem gospoda okrog »Pokreta« povedati, da ni naš predsednik Ljotič izšel iz borzjanskih krogov, smo na to dejstvo in ugotovitev zelo ponosni — op. ur.); zrastle je iz nekdanjih naših političnih potresov, v katerih se ni znašel (in v katerih se tudi danes ni z njim vred nočem znati — op. ur.). Socialno okolje, iz katerega izhaja Ljotič, je staro, gospodarsko okolje. Njegov oče je bil diplomat in književnik, posestnik in senator, njegovi dedje pa so se istotako bavili s politikom (s kakšno?) in z gospodarstvom (pa ne z borzjanskim — op. ur.). Za Obrenovičev je živel njegov oče kot emigrant na Madžarskem, v Rumuniji in Bolgariji, kjer je bil nekaj časa, čeprav kot Srb, inšpektor prosvetnega ministrstva (velik greh, kaj ne? — V XI. točki naših »Smernic« pa je sin tega bolgarskega prosvetnega inšpektorja-Srba napisal: »Smatramo, da brez Bolgarov jugoslovanska narodna skupnost ni popolna, ker ji oni pripadajo i po krvnem sorodstvu i po vekotrajni neločljivi usodi.« — (Op. ur.))

Socialist iz kroga Sv. Markovića je častno končal svojo karijero kot radikal iz kroga pok. N. P. Pašića, s katerim ga je vezelo staro, veliko in pristno osebo (danes poznamo namreč tudi »poslovno« ali »politično«) prijateljstvo. Toda pokojni Vladimir Ljotič je zgodaj umrl (že 1911.) in ni mogel vplivati na svojega sina, kov je ta doraščal. Po materi je g. Ljotič potomec Kneza Stanoja iz Zeoke in vojvode Matije Nenadovića, mati njegova pa je »inteligentna, obrazovana i književna žena«. Njegovi sorodniki so po materi tudi Dragiša Stanojević (socialist in slavni prevajalec »Besnega Rolanda«) ter Ljubomir Nenadović itd... G. Dimitrije Ljotič je bil, v mladosti tolstojevec, nosil je brado in škornje, oral je njive siromašnim kmetom okoli svojega velikega posestva (skrajno nedostojno človeka s takimi predniki, kaj ne?! ali pa hodil k maši (nezaslišano!). Radi svojega velikega talenta za matematiko in glasbo bi moral postati inženjer, medtem ko se je Ljotič posvetil v Parizu študiju agrikulturne (t. j. študiju poljedelstva). Tolstojevec in matematik je medtem kmalu prešel na Bleza Paskala, ki je postal njegova priročna knjiga. Nato pridejo vojne in g. Ljotič se v polni meri oddolži svoji zemlji, vedno religiozen in čist

v najidealnejšem pomenu te besede. Njegov prijatelj so radi tega mislili, da bo stopil po končani vojni v kak samostan in da bo hitro in povsem upravičeno napravil veliko teološko in klerikalno karijero (če je taka velika teološka in klerikalna karijera v Srbiji sploh mogoča, dvomimo! — op. ur.). Njegova predavanja o Paskalu leta 1918., v katerih govori najprej o geometriji in krščanski morali, postanejo slova. »Hrišćanska Zajednica Mladih Ljudi« je vsa okoli njega. Ali, nenadoma nastane dva preokreta: 1. g. Ljotič se loti pravnih študij; 2. osnuje si družino.

Tu torej, z letom 1918. se neha ta slovit prispevek k »originalni« biografiji gospoda Ljotiča. Sicer pa sam ne veš, kaj je

Naši bodoči trgovinski odnošaji z Italijo

Izvoz v Italijo se bo zmanjšal

Kakor poroča »Jugoslav. Lloyd« je bilo na zadnjem sestanku stalnega jugoslovansko-italijanskega gospodarskega odbora v Beogradu sklenjeno naslednje:

1. Uvede se načelo trgovinskega ravnovesja. Ker je naš izvoz v Italijo večji kakor naš uvoz iz Italije ter je narastel lani saldo naših terjatev na 120 milijonov Din, se predlaga uvedba istega plačilnega sistema, kakor je v veljavi z Nemčijo, namreč **klirinskih čekov**. Na ta način naj postane **lira cenejša**, da bi bili s tem italijanski industrijski proizvodi na našem trgu cenejši. Italijanski delegati pa tega predloga niso sprejeli ter je bilo sklenjeno, da bodi razmerje med našim izvozom v Italijo in našim uvozom iz Italije kakor 1 : 1. Zaradi uravnovešenja trgovinske bilance bo zato **obseg naše zunanje trgovine z Italijo letos najmanj za 20 do 30% manjši kakor lani**.

2. Kontingenti se ne bodo zmanjšali, zato pa bo **znižala Italija uvozna dovoljenja**. Da se doseže resnično ravnovesje v trgovini z Italijo, se mora naš izvoz zmanjšati. Ker se ni hotelo, da bi se znižal izvozni kontingenti, bo dajala Italija manjše število uvoznih dovoljenj in s tem omejila jugoslovanski uvoz.

Ne smejo pa se na ta način zmanjšati naši kontingenti za več ko 40%. Če bi italijanske oblasti videle, da se morejo naši izvozni kontingenti v polni meri izkoristiti, ne da bi trpelo ravnovesje zunanje trgovine med obema državama, bo Italija povečala število uvoznih dovoljenj.

ki jim je preskrbel veselo svobodno življenje in jim dovolil neomejeno ropanje med mrtvimi, ranjenimi in ujetimi nasprotniki. Človek jim ni veljal več, kot lovcu divja zver. Vojna in plenitev sta jim bila eno. Vleklo jih je na jug v bogate žitnice kozaških naselij, korakali so proti Judeniču, da bi mogli pleniti po najbogatejšem mestu Rusije, po Petrogradu. Proti Angležem in generalu Millerju na Arhangelsku so se borili, ker so le-ti hoteli uvesti zopet red in mir in grozili dokončati njihovo brezskrbno vojaško izživljanje. V Sibiriji so iskali žito in zlato in se veselili bogatega plena na poljskih gradovih in veleposestvih.

Rednim belim armadam je bila borba z boljševiški tolpmi zelo otežkočena. Pred njimi se je širila panika kot nekdanj pred Mongoli in pa strašna poročila o mučenju ujetih oficirjev in vojakov. Kdor pa je ušel smrti, tega so slekli do golega in mu vse pobrali. Zenevska konvencija in rdeči križ so jim bili neznanj »buržujski« pojmi. Njihova grozodejstva niso izpustila nikogar, vseeno kateri politični smeri je pripadal. Nobena žena, noben otrok, nobena cerkev ni bila varna pred njimi.

Bili so pravi vojaški najemniki iz 30 letne vojne, toda brez romantike in brez viteštva. Njihova artilerija ni znala streljati, pešadija ni znala uporabljati in ohranjati orožja in konjenica ni umela razumno izkoriščati svojih konjskih rezerv. Kljub strogim prepovedim se niso mogli naučiti štediti z obleko, orodjem in orožjem, patrone pa so metali proč. Vojaško stražno službo so namesto njih morali opravljati poljedelci domačini, vojaške poizvedovalce pa so nadomestili s špijonažo. Pri naskokih na utrjene postojanke so podili pred seboj kmete, delavce in uiete bele gardiste; sami pa so jim sledili z revolverji in strojnimi puškami ter ustrelili vsakega, ki bi se upal vrniti iz bojne črte.

Ta vojska je bila tudi za sovjetsko državo samo dokaj nevarna. Trocki je vedel, da bo imel ugled samo, dokler bo vojska

gospoda okoli »Pokreta« in JRZ v Novem Sadu s tem in takim člankom nameravala. Če so imeli »Pokretaši« namen, podatki na ta način negativno stran Ljotičeve življenjske poti, so svoj namen prav temeljito zgrešili, ker so prišli na dan s tako pozitivnimi in sijajnimi argumenti, s kakršnimi »Pokret« svojim pristašem in somišljenikom ne more postreči.

Če je pa mislil pripraviti »Pokret« s tem člankom sebi in svojim pristašem ugoden teren »za vsaki slučaj«, mu pa prav zaupno in brez zamere povemo, da ni firma, pod katero nastopa, prav nič pripravna za to.

H koncu pa ponižno vprašamo Pokretaše, kako to, da so se z Ljotičevo biografijo ustavili na polovici poti, in sicer že pri letu 1918.?

3. Po prejetih informacijah ne bodo dajale italijanske oblasti uvozna dovoljenja za **koruzo in pšenico**. Uvozna dovoljenja za **živino** se bodo zmanjšala za 3 do 5%, za **les nekoliko več odstotkov**. Izvoz rud in cementa bo znižan v najmanjši meri. Najbolj pa bo znižan naš izvoz v italijanske kolonije.

4. Od Italije ne bomo dobili nobenih preferenc, ker je Italija odpravila tudi preference Avstriji in Madžarski, o čemer je bila naša vlada oficialno obveščena.

5. Glede novega klirinskega sporazuma je bilo sklenjeno, da bo tečaj italijanske lire v prvem času **2,28 din**. Sklenjeno je bilo, da se morajo vse italijanske terjatve plačati po kliringu, kar dosedaj ni bilo obvezno. Tako tudi vse **premijske italijanskih zavarovalnic** ter tudi vse njih provizije.

Dol pri Hrastniku

Za podporo je v občinski urad na Dolu prišel prositi neki starejši tukajšnji rojak, po poklicu uradnik, sedaj brez službe, katerega je pa občinski uslužbenec D. A. enostavno odslovil z besedo: »za vas nimamo nobene podpore«. Kakor se vidi, je imenovani že pozabil, da je tudi on bil dalje časa brezposeln. Hudo je, če vol pozabi, da je bil tele!

NAŠ TISKOVNI SKLAD

Kot odgovor vsem lažnjivcem so darovali v tiskovni sklad: **K. I., Vel. Lašče, 20 dinarjev.**

Trije neimenovani iz Litije Din 150.—

A. P. v P. Din 200.—

Srčna hvala!

Tovariši in prijatelji, posnemajte!!

Kdaj pride Zbor na oblast?

Ko sva bila letos v velikih počitnicah dva mlada »Zboraša« v Beogradu, nisva hotela zamuditi prilike, da ne bi obiskala našega vodjo Dimitrije Ljotiča. Že dolgo sva gojila željo, da bi videla na lastne oči človeka, ki načeljuje našemu pokretu »Zboru« in okoli katerega se zbirajo najbolj junaški in pošteni sinovi naše jugoslovanske zemlje. Ta čast naju je tudi doletela.

V pogovoru z njim sva spoznala, da niso zastoj nanj priregli tisoči in tisoči, širom naše domovine bivajoči Zboraši, kajti iz njegovih oči žari iskrenost, poštenost in junaštvo, iz njegovih ust prihajajo odločne in pretehtane besede, ki navdušujejo mase v borbi za novo, urejeno in preorojeno Jugoslavijo.

Med razgovorom sem tudi vprašal vodjo, kdaj misli on, da pride Zbor na oblast? Na ustih mu je zaigral lahak nasmeh in odgovoril mi je: »To ve samo Bog!« — Nato je pomolčal in nadaljeval s sledečo zgodbo: — Nekoč je šel popotnik v mesto. Vedel pa ni, kdaj bo prišel do cilja, kajti po tej poti je hodil šele prvič. Ko tako nekaj časa hodi, zagleda pod obcestnim drevesom sedečega človeka, katerega vpraša, kdaj bo prišel v mesto. Ta mu pa odvrne, da ne ve. Popotnik gre nato dalje, a ko nekaj časa hodi, ga pokliče tisti človek pod drevesom nazaj in mu reče: Če boš hodil tako hitro, kot zdaj, boš prišel v treh urah v mesto. — Dobro sem razumel našega vodjo! Tudi mi lahko približno zračunamo čas, ko bomo prišli do cilja. To nam je pa mogoče dognati samo po naši vztrajnosti in pogumnosti, kajti čim bolj vztrajno in junaško bomo delali, s čim večjo voljo in borbenostjo bomo uresničevali naše lepe cilje in ideale, tem preje bo zmaga naša in tem preje se bo uresničil sen premnogih sinov naše zemlje, ki so na krvavih poljanah prelihi kri za Jugoslavijo, pa ne za takšno, kot je danes, ampak za takšno, kot jo bomo stvorili mi, mi borci »Zbora«.

Zatorej bratje! Podvojimo svoje sile, delajmo vedno in povsod za uresničenje naših vzvišenih idealov, čeprav nas za to nihče ne plača. Najlepše plačilo nam bo zavest, da smo storili vse, kar je bilo v naših močeh, da smo doprinesli majhen delež k veliki skupni stvari — k novi, močni, nacionalno in socialno urejeni Jugoslaviji.

Naprej do zmage!

L. R.

Mi se ne plašimo napora za ono, kar ljubimo.
Shakespeare.

Ruski boljševiški prevrat pred 20 leti

(Konec.)

Tudi sicer so pospeševali komunisti npravno podivjanost ljudstva po točnem načrtu. Lunačarski in Kolontajeva, ta živahna boriteljica za svobodno ljubezen, sta organizirala »otroška zavetišča«, ki so odvzela materam njihove ljubljence in eksperimentirala z otroci pod geslom »socializacije otroka«. Ta dva »vzgojitelja« sta gledala brezbrizno na pogubno spolno izživljanje in težka obolenja mladoletnih in se celo hvaljila, kako hitro si je mladina po njihovi zaslugi osvojila komunistične nazore in načela. Iz otroških ust je zvenel prostaški jezik poln psov in umazanosti. Taki »vzgojitelji« so skrbeli, da se je v otroških dušah naselila brezobzirna surovost, ki je odgnala zadnje ostanke domače vzgoje in plemenitosti. Njihovi pesniki, pisci in agitatorji so prirejali pisane agitacijske obhode in delili v velikih množinah med ljudstvo »prosvetne spise za povzdigo poljedelstva, obenem pa za preganjanje verstva in stare morale ter sejali povsod samo sovražstvo in mržnjo. Na njihov ukaz so izginjala zgodovinska imena in vsak spomin na veličino zgodovine preteklosti. Delovanje teh »pedagogov« je bilo še škodljivejše kot delovanje rdečih krvnikov. Dočim so le-ti samo rušili, ubijali in uničevali, so rdeči pedagogji sejali in vzgajali in vodili novo pokolenje. Najbolj žalostno pa je bilo, da so profesorji, akademiki, umetniki in ljudje svetovnega slovesa te škodljivce ljudstva celo podpirali, zanje pisali, slikali in gradili ter slavili vsak na svoj način njihove strojne puške in vislice.

Veliko komunistov je bilo tudi v rdeči armadi. Tam so tvorili ali samostojne odrede, ali pa so bili pomešani med edinice vojske in mornarice ter vodili litvanske, kitajske, finske, baškirske in kozaške kontingente ter madžarske vojne ujetnike, ki so se jim takoj pridružili. Oboževali so svojega vrhovnega poveljnika Trockega,

dobro živela. Če je samo poskusil kje zmanjšati dnevni obrok vojakov, so se takoj uprli. Rdeča armada je mogla ostati skupaj samo v trajnem vojnem stanju. Življenje v garnizijah se vojakom ni dopadlo, prevod v delavske čete se jim je zdel nečasten. Želeli so si vedno novih vojnih pohodov, zmag, krvi in plena. Konkubinati z malimi komunistkami, židinjami in Poljakinjami so jim bili po intimnih »zvezah« z damami iz najvišje družbe uprav zoprnj in malomeščanski. Rdeča vojska je potrebovala močnih učinkov, morala je neprestano osvajati in kri prelivati.

Tudi to sta znala Lenin in Trocki dobro izkoristiti za bližajočo se svetovno revolucijo. V glavnem štabu so jima morali izdelati načrte za bojne pohode v Gruzijo in Malo Azijo, katerim bi še sledilo zavzetje Poljske in Rumunije nato prodor skozi manjše slovanske države, proti Italiji in Franciji in končno gibanje proti Indiji. Čim fantastičnejši so bili taki načrti, tem bolj so bili privlačni za rdečega vojaka, ki je že sanjal o lepih Parižankah, o bogatih zlatarskih izložbah in o novih pravljinih užitkih.

Radek je prevzel nalogo, da pripravi proletarce vsega sveta na prihod bratov iz Sovjetije, za to propagando je raztrosil po svetu neizmerne množine zlata in dragih kamnov iz bivšega carskega in cerkvenih zakladov in privatnega imetja državljanov. Komunisti so se norčevali, češ, to zlato itak ne bo ostalo dolgo v tujih deželah. Kmalu bodo prodrli do njega in si ga vzel nazaj —

In Evropa? Stališče duhov in smeri svetovne politike so bila v teh časih tako fantastična, skoro pustolovska, da so morali usmeriti človeštvo k samouničevanju. Ali so bili krivi kozmični vzroki, ki so bili izven človeških moči in močnejši kot volja in razum? Mogoče se jim človeštvo niti ni moglo zoperstaviti?... Saj se je pri vseh krmarjih svetovne politike od Lloyd Georga, Brianda do Giolittija in Nemčije vlekla enotna rdeča nit: uničiti Rusijo za

vsako ceno! To se jim je posrečilo in mislili smo, da je to dovolj, saj bo ostala skozi desetletja nenevarna in bo dovolj težko zacelila svoje strašne rane. Toda ne! Pohod proti ruskemu ljudstvu, proti obstoju tega naroda se nadaljuje z vsemi sredstvi, ki niso vredni civilizacije. Za tako brezsrčno ravnanje v svetovni zgodovini ni primere. Vse muke ogromnega ruskega naroda, katerega so hoteli rdeči oblastniki iztrebiti kot mrčes, niso v ostalem kulturnem svetu nikogar ganile, mnogi so jih celo želeli in odobravali. Rusi so jim bili škodljiv mrčes... Kako bi sicer vest sveta in človeštva mogla dopustiti tako nečloveško ravnanje? Kje so ostali: zdravi egoizem Angležev, viteštvo Francozov, inteligenca Nemcev, človekoljubje Amerikancev. Evropa in ves svet bi moral kljub povojni utrujenosti pričeti pravo križarsko vojno proti rdečim trinogom.

Ali pa morda človeštvo današnjega kulturnega sveta nima več vesti? In končno — ali nima niti več razuma? Kako, da ne morejo voditelji svetovne politike razumeti, da bo šel evropski svet na ta način naravnost v pogubo, če bi boljševiški eksperiment tudi v ostali Evropi prodril? Vse njihove slavne veletovarne in podjetja bi se ustavila in civilizirani prebivalci zapada bi bili prisiljeni živeti kot Indijanci. Sledil bi splošen političen polom.

Toda oni — kaj delajo? Namesto, da bi gasili požar pri sosedu, se zadovoljujejo s tem, da odnašajo iz pogorišča zlato in vrednote in kupčujejo z njimi. Iz protiruske, protislovanske usmerjenosti so dopustili in podpirali boljševiško rušenje v Rusiji. Prepričani bodimo, da bodo še nekoč iz iste protiruske in protislovanske usmerjenosti nastopili proti boljševizmu, čim bo ruski genij, čeprav pod njegovo tiranijo, postal zopet velik in močan.

Tako paradokšno svetovno politiko morejo voditi samo ljudje s skrajno omejenim horizontom, ali pa — — Nihče jih ne more razumeti...<

Krščanstvo

V zadnjem stoletju pred Kristusovim rojstvom je preživljalo človeštvo strašno krizo. Dekadence se je izraževala na vseh poljih človeškega življenja. Rimski imperijalizem je požiral že ves tedaj znani svet. Suženstvo je bilo v polnem razmahu in temeljni posvečeni raznim bogovom, so se pretvarjali v jame razbojnikov, v gnezda laži, prevare in greha. Narod, ki je vse to gledal in ječal pod težo bremen, ki so jih tedajni vladodržci nalagali in tako kopičili bogastva, ni videl v drugem izhodu iz situacije, kot s tolažbo, da bo prišel odrešenik sveta, ki bo povrnil človeštvu toliko zaželjeni mir. Življenjski pogoji so tedaj postali tako komplicirani, da se še do dobri juristi niso več spoznavali v kaosu, ki je čim dalje tembolj zajemal vse gospodarsko, politično, versko in socialno življenje.

Rodil se je toliko zaželjeni Odrešenik. V preprosti kolibi se je rodil in ob njegovi zibelki je preprosto ljudstvo slišalo pesem iz višav: »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje.« Ta Odrešenik je z močnim glasom, kot pozavna s Siona, zatrobil svetu vest, da se je približalo kraljestvo nebeško — kraljestvo miru. Ako se kdo na novo ne rodi, ne bo videl tega kraljestva, a za ta prepoved je potrebno, da uredite svoje življenje tako, da bo to življenje izražalo ljubezen do bližnjega.

Blag je bil ta klic in blaga vest, ki jo je prinesel puščavnik. Krog dvanajstih, ki je imel vse močotce in vse vladodržce proti sebi, se je odločil, da stopi na stran Jezusa in prekvasi ves svet. V njihovih srcih je žarela ljubezen in vera v poslanstvo in njih besede so užigale in prižigale luči. Kdor je enkrat slišal apostola Petra ali Pavla, ali Jezusa ali koga drugega, ni mogel več nazaj. V srcu je zavladal nek nemir, ki je terjal odločitev ali na desno ali levo. Kdorkoli je imel čisto in nesebično hrepenenje, pa njegovega srca ni prepajala težnja konjunkturizma, se je pridružil in vzel na sebe križ in stopal ramo ob ramo z onimi, ki so se borili, hudo in brezobzirno, proti silam teme. Velika ideja kraljestva miru je bil njihov cilj življenja in pravica, poštenje in resnica so bili njih talismani, ko so stopali pred leve in tigre v različnih arenah. Med splošnim tuljenjem zveri in podivjanih množic je bilo slišati ihtenje starcev, mladeničev, žena, deklet in otrok: Oh Kriste... Kje si? Rumeno sivo črna megla je legla na trpeče, ko se jim je približal On in jim pokazal ob zadnjem vzdihu **vstajenje. — Krščanstvo je zmagovalo.**

Tudi danes preživlja človeštvo slično ako ne enako krizo. Tudi danes je objel val dekandence vse politično, gospodarsko, socialno in prav posebno versko življenje.

Povsod nemir, povsod strah in obup, povsod brezposelnost. Vojna, bratomorno klanje, nasilja, štrajki, atentati so karakteristične črte današnjice. In vendar pravimo in zatrjujemo, da smo kristjani — apostoli miru!

Že 2000 let se koplje v krščanski koplji in nad 1000 let prepaja našo vzgojo krščanski duh in kje so uspehi? Pojdi na ulico in poglej! Videl boš pobeljene grobove, ki so zunaj lepi in čisti, znotraj pa so polni gnilobe in bacilov samoljublja, lakomnosti, širokoustnosti, prevzetnosti, opravičnosti, nepokorščine, nehvaležnosti, nesvetosti, brezsrčnosti, nespravičnosti, obrekljivosti, nezmernosti, surovosti, izdajalstva, topoglavosti, napihjenosti in lažipoboznosti. Ali se smemo tedaj čuditi Indijcu, ki pride, da si ogleda krščanski svet in prepotuje vso Evropo z njenimi krščanskimi središči, pa vpraša končno v Londonu: »Ali ima še smisla, da gledamo na to krščanstvo, kot na odrešilno silo — silo preporenda? Ali ni morda boljše, da se vrnemo in se krčevito oklenemo verovanja naših pradedov? Kje je vaše krščansko gospodarstvo? Kje je vaše krščansko socialno življenje, kje politično, kje versko? Daleč ste za pogani!«

Danes se sinovi človeški ne boje Boga, ki je ustvaril nebo in zemljo, temveč angela teme, poslanca smrti — hudiča. Trumoma hiti in se zbira okrog sovražnika življenja, ki mu kaže zlato tele, čigar blešč omamlja ljudstvo v gledališčih, cerkvah, salonih, kinih, šolah itd. Malo se brigajo za Jezusa, ki je rekel, da se dve ma gospodarjema ne more služiti. **Krščanstvo propada.**

Iskren človek pa pričakuje, kakor nekdanj, odrešenika, ki bo uredil razmere, ki

bo povrnil svetu pravičnost in poštenje. On pričakuje krščanstvo v pokori. Ni dovolj, da hodiš k maši, spovedi in obhajilu ter opravljaš še druge obrede. Potrebno ti je še, da prepoji tvoj jaz do mozga Jezusova ljubezen, da postaneš sposoben stopiti pred leve in tigre in se odločiš žrtvovati tudi svojo kri v borbi za pravičnost, poštenje in resnico, kajti na teh stebrih stoji stavba kraljestva ljubezni.

Dragi kristjan. Si li pripravljen stopiti na ozko in trnjevo pot, ki vodi v borbo, v življenje — odrešenje, ali pa si odločen korakati po široki, gladki poti ob svitu zlatega teleta v smrt in pogubo?

Še je čas — odloči se!

Vera v Boga dobi v dejanjih!

Pred kratkim je hodil okrog kranjskih tovarn mlad »katoliški« akademik. Nabiral je prispevke za nekak »Jegličev dijaški dom«. Zadovoljeval se ni ravno z majhnimi vsotami. Na Din 50.000 do 200.000 je ocenjeval posamezne tovarne. Svojo prošnjo, ki je zvenela kar nekako kot zahteva, je utemeljeval sledeče:

Današnja akademska mladina je v velikem delu komunistična (zadnje volitve na ljubljanski univerzi so pokazale, da to ni res — op. ur.). Najboljše obrambno sredstvo proti komunizmu je katoliška vera. V »Jegličevemu domu«, ki bi se zgradil s prispevki tovarn, bi vzgajali mladino v katoliškem duhu in na ta način najbolj uspešno pobijali komunizem.

Skozi usia tega mladega človeka je govorila miselnosti tistih skritih režiserjev, ki so ga poslali na pot. Ti pa nikdar ne mislijo iti stvari do jedra, pa z odstranitvijo socialnih krivic spodnesti komunizmu noge. Kajti le tako bi vera v Boga bila v dejanjih.

Tudi Zbor se bori proti komunizmu, ki ni nič drugega kot sredstvo židovstva za dosego svetovne nadoblasti. Komunizem črpa svoje sile iz nezadovoljnosti izkoriščenih ljudi. Socialno zadovoljni ljudje bodo gluhi za sladke obljube židov in židovskih podrepnikov. Izkoriščevanje delovnih slojev bo pa odpravljeno takrat, kadar bo stavljen kapital pod kontrolo vseh stanov, ki so danes predmet izkoriščanja. Kadar bodo dane stanovom (kmetom, delavcem, obrtnikom, trgovcem, uradnikom, javnim delavcem itd.) garancije proti izkoriščanju v njihove lastne roke, tedaj bo odklenkalo komunizmu in vsemu židovstvu.

Dvomimo, da bodo tisti krogi, ki so poslali mladega študenta v tovarne (katerih denar se nam prav nič ne smili, to poudarjamo), hoteli stopiti na tako zboriško pot.

Aufbiks — politika

Ljudje iščejo svobodo, svoboda pa ljudi. (Zmaj.)

Pod tem geslom, ki je, kakor znano, geslo glavnega glasila našega gibanja »Otadžbine«, piše »Jugoslovanski Lloyd« v Zagrebu dne 19. januarja t. l. po kmetem pokolju v vasi Omarska pri Prijedorju sledeče:

Že dve leti so stolpci naših dnevnikov polni cvetk kakor:

Sin očetu razkral glavo.
Oče ustrelil sina.
Kmetica zastupila moža radi ljubavnika.
Vnuki s koli pobili deda.
Kmetje z revolverji napadli sosednjo vas.
Kmetje iz ene vasi posekali drevje v gozdu sosednje vasi.
Kmetje napadli turiste ali avto.
Kmetje zapodili občinskega tajnika ali blagajnika.
Kmetje pretepli rodnega brata HSS seljaka.

Bela kuga na kmetih.
Nered, parade.
Šmarnica in žganje itd. itd.
Najlepše pri tem pa je to, da se vse to dela v imenu nekakšne svobode, demokracije, kmečke države itd. Vse po parolah našega sovražnika št. 1 — demagogov, ki že 2 leti žive pri nas v najlepšem miru in blagostanju.

Kdaj bo tega konec, se vprašuje »Jugoslovanski Lloyd« in mi se pridružujemo temu vprašanju.

Vprašanje Batine palače v Ljubljani

Trgovski list od 28. januarja 1938 piše: »Kakor je našim bralcem dobro znano, hoče Bata na najboljši točki Ljubljane zgraditi moderno, ne pa originalno palačo. Priznati je treba, da si je Bata pri tem izmislil zelo lep rentabilitetni račun. V parterju bi bili namreč njegovi poslovni prostori, v I. do III. nadstropju pisarne, ki kot znano plačujejo največje najemnine, mnogo večje kakor so one od zasebnih stanovanj, v IV. in V. nadstropju pa bi bila velika kavarna z dancingom. Na dvorišču pa bi bilo kinogledališče.

V Ljubljani sicer ni nobene potrebe po novi kavarni, zlasti pa ne na prostoru, kjer naj bi stala nova Batina palača. Nasprotno je celo že danes v Ljubljani velikih kavarn preveč ter so zato vse le prav redko res polne. Nobene nove kavarne pa ne potrebuje Ljubljana tudi zato, ker so vse ljubljanske kavarne tako moderno in tako lepo urejene, da tudi Batina kavarna ne bo prav nič posebnega.

Proti Batini nameri so zato po vsej pravici nastopili ljubljanski kavarnarji in vsa čast ljubljanski občini, da je njih zahtevi tudi ustregla ter odklonila priznanje lokalne potrebe po novi kavarni v Batini palači. Zato tudi ni dala gradbenega dovoljenja, kakor je zahteval Bata.

Proti temu edinemu pravilnemu stališču mestne občine pa je sedaj nastopil nekdo v »Slovenskem narodu«, kjer joca in zdihuje, kaj da bo, če Bata ne bo zgradil nameravane palače. In da bi njegova jamarja bolj držala, je izračunal, koliko železa, cementa, lesa itd. bi bilo potrebno za novo palačo, koliko bi zaslužili delavci, koliko vozniki itd. Sedaj pa da bodo vsi ti ob zaslužek, ker da dela občina Bati sitnosti, kajti nevarnost je, da Bata sploh ne bo zidal svoje palače, če se ne bo njegov načrt v celoti sprejel!

Bata je velikansko podjetje, ki dela sto milijoni in ki je tako močno, da je že izpeljalo samo vse drugačne stvari, kakor pa je palača v Ljubljani.

Kaj je treba klavernemu dopisniku »Slovenskega naroda«, da se ponuja kot pomagač Bate! Ali res ne čuti, kako stokrat bolj bi bilo pravilno, če bi bil na isti strani ko slovenski gostilničarji in kavarnarji ter ljubljanska občina!

Ali mu res ne gre v glavo, da s svojim nepotrebnim nastopom samo pamaga Bati, da bi prišel na najlepšem prostoru Ljubljane do palače, ki bi se rentirala in amortizirala iz prispevkov vsega ljubljanskega prebivalstva? Kino, kavarna, dancing naj bi privlekli trume ljudi v palačo in vsak, kdor bi vstopil, bi nekaj malega prispeval k amortizaciji! Ali imajo res slovenski listi potrebo, da se za takšen amortizacijski načrt tujega velekapitala navdušujejo?

Je menda res še v nas vedno ista stara ponižnost, da pademo v prah pred vsakim načrtom tujca. Ne pomislimo pa tega, kakšno vrednost predstavlja najlepši prostor v slovenski prestolnici!

Če hoče imeti Bata na tem prostoru svojo palačo, potem ga mora ta tudi primerno veljati, za amortizacijo pa naj skrbi sam, ne pa da bi morali zaradi njegove palače zadržati pasove slovenski obrtniki!

Takšna je stvar!«

Izreki modrosti

Razum je mnogo bolj imperatorski od despotu. Če sem neposlušen despotu, sem kaznovan, če sem pa neposlušen svojemu razumu, postanem norec. Pascal.

Kdor iskreno in strastno ljubi domovino, je preziran in lačen ko pes, a velik in neustrašen kot Bog. Petar Kočič

Eno vem sigurno, a to je, da bo bodoči naraščaj tak, kakor ga bo vzgojil sedanji naraščaj. Lehmann.

Kdor živi za velike ideje, kdor zanje žrtvuje tudi življenje, ta je velikan. Silvio Pellico.

Mir pride po borbi: kdor torej želi imeti trajen mir, se mora vežbati v borbi. Epaminonda.

Hraber človek ne more biti tiran: to so samo plašljivci in podleži. Knežević.

Norci in modrijani ne škodujejo nikomur. Samo pol-norci lažimodrijani so nevarni. Goethe.

Tovariši iz vseh stanov na zatožni klopi

Dne 5. februarja ob 9.30 bo pred okrožnim sodiščem v Ljubljani razprava po zak. o zašč. jav. var. in reda v državi proti tovarišu dr. Mirku Trillerju, odvetniku v Radovljici.

Ta teden pa je dostavljena obtožnica državnega tožilstva v Ljubljani sledečim tovarišem:

1. Šturm Turetu, kapetanu v pokoju, Ljubljana.
2. Šimnovcu Rudolfu, zasebnemu uradniku, Ljubljana.
3. Nagyu Viktorju, akademiku, Ljubljana.
4. Širaju Alojzu, mehaniku, Ljubljana.
5. Zupančiču Francu, bivšemu strok. učitelju, Ljubljana.
6. Ježu Janku, absolviranemu juristu, Ljubljana.
7. Hmelaku Julčetu, kmetu in trgovcu, Oplotnica.
8. Petelinšku Francu, kmetu in kolarju, Oplotnica.

Vsem radj prestopka po čl. 4/2.st. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Obtoženi se branijo po 12—15dnevem preiskovalnem zaporu iz svobode.

Tovariš Zupančič je sedaj obtožen že drugič. Prvič je bil, kakor smo svoj čas že poročali, v Celju pred okrožnim sodiščem za zaščito države — oproščen.

Med obtoženci so, kot razvidno, zastopani vsi stanovi.

iz Hras'nika

Sokolski »Zdravo« teško prebavljiv. Nek častiti gospod je v naši šoli učencem prepovedal pozdrav »Zdravo«, češ, da je to hrvatski pozdrav. Mogoče! Ako ga izgovori Hrvat. Samo mnogo, mnogo, preporno se je ta častiti gospod spomnil na prepoved tega res lepega narodnega pozdrava »Zdravo«. Prespal je najmanj 20 let.

Častiti gospod pa naj še kar naprej zdrav ostane, »Zdravo«, pa še enkrat »Zdravo! — »Zdravo!«

Odkar se je začela širiti med Hrasničani ideja »Zbora«, opažamo, da nekateri prenapeteži ob vsaki priliki psujejo vse nacionalne organizacije za fašistične. Posebno pa imajo to dopadenje do nas »Zborašev«.

Značilno pa je, da se taisti ljudje ne morejo po dvajsetih letih svobodne Jugoslavije sprijazniti z državnim jezikom in se jim zdi še vedno bolj »nobel«, če govore nemško.

Upamo, da bo že prišel čas, da se nauče tudi ti državnega jezika, zavedajoč se, da žive med Jugoslavnimi in da se preživljajo na slovenskih tleh.

ORGANIZACIJA »ZBORA«

Ljubljana. V petek, dne 21. januarja t. l. je bil redni občni zbor mestne (sreske) organizacije J. L. G. Zbor v Ljubljani, na katerem je izvoljen sledeči odbor: predsednik dr. Cirnan Ciril, zdravnik; podpredsednik Zupančič Franjo, bivši strok. učitelj; blagajnik Scaria Ervin, uradnik; odbor: Malin Jože, livar, in Kralj Anton, kamnosek. Nadzorni odbor: Gosar Anton, rezbar, Anžur Tomaž, mestni uslužbenec, in Šega Drago, mag. pharm.

Za tajnika je bil imenovan Šimnovec Rudolf, priv. uradnik.

Sodražica. V nedeljo, dne 23. januarja t. l. je bil v Sodražici na Dolenjskem ustanovni občni zbor krajevne organizacije J. L. G. Zbor, na katerem je bil izvoljen naslednji odbor Prah Karol, pletar, mojster, predsednik; Levstek Jože, zasebnik, podpredsednik; Lunder Jože, kurjač, blagajnik; Zakšek Stefan, delavec, tajnik; odborniki: Belaj Janez, del., Arko Andrej, trgovec, Lunder Ivan, posestnik. Nadzorni odbor: Prijatelj Franc, žagar, in Stupica Franc, žagar. Za delegata za sresko skupščino je bil izvoljen tov. Belaj Janez.

Navzočih je bilo preko 50 poslušalcev, katerim sta tolmačila program in smernice Zbora tov. dr. Mazek iz Litije in Šimnovec iz Ljubljane.

Podhom pri Bledu. V nedeljo, dne 23. januarja t. l. je bil v Podhodu informativni sestanek J. L. G. Zbor, na katerem je poročal tov. Šturm. Postavljeni so temelji za novo organizacijo našega gibanja.